

Тук следва да подчертаем, че българският възрожденски печат е само до известна степен жанрово и тематично диференциран. В повечето периодични издания се поставят едновременно политически, икономически, културни, литературни и научни въпроси. Обнародват се статистически данни из областта на търговията и земеделието, диалози и пътеписи. Появата на специализирани научни издания се свързва с началото на 70-те години и учредяването на Българското книжовно дружество в Браила¹.

В настоящото проучване се спираме конкретно на сведенията във възрожденските вестници, отразяващи стопанските и благотворителни инициативи на търновските търговци през 50-70-те години на XIX век. Подбраният емпиричен материал има предимството на писмен извор за регионалната стопанска история и съдържа многопластова информация, носеща характеристиките на епохата. Посочените сведения като първоизточник, не са обременени от по-късните интерпретации на факти и събития². Прави впечатление, че редакторите и анонимните адресати на публикуваните материали използват и двете комуникационни нива на общуване с публиката - информационно и аналитично³.

Нашата цел е чрез представянето на поредица от факти да подчертаем ролята на търновските търговци за развитието на стопанския, културния и социалния живот на селището. Да посочим техния принос за разширяването на междуселищните и международни контакти, заслугите им за промяна на традиционния светоглед, пряко обвързан с новия тип производство и икономически отношения.

Събраните сведения от „Цариградски вестник“, „Дунавски лебед“, „Дунавска зора“, „Българска дневница“, „Македония“, „Свобода“ и „Знаме“ могат да се групират по външни белези и по съдържание. Въз основа на първия критерий се делят на няколко вида: селищни описания, свързани с икономическото развитие; кратка информация за конкретни събития и личности; социално-икономически очерци (с известна условност при определяне на жанра) и статии, посветени на известни стопански дейци от Търново. По съдържание публикуваният материал може условно да групираме в 12 основни теми, изградени на хронологичен и аналитичен принцип. Възрожденската преса отделя специално внимание върху общите сведения за развитието на търговията в Търново, познаването и прилагането на нововъведенията в османското законодателство, участието на търновските търговци в ежегодните стопански изложения в българските земи и ролята на еснафските организации за развитието на училищното дело в града. Акцентира върху професионалната и обществена дейност на отделни представители на съсловието, като изгражда събирателен образ на търновските търговци - основатели на прос-